

PREZYDENT MIASTA OŚWIĘCIM

OR-a.502.4.3.2020.I

Pan
Bartłomiej Migda
Komisarz Wyborczy w Krakowie III
Plac na Stawach 3
30-107 Kraków

Panie Komisarzu,

na dzień 10 maja 2020 r. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem z dnia 5 lutego 2020 r. zarządziła przeprowadzenie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 184).

Wybory nie obejmują wyłącznie kampanii i dnia głosowania. Są to również związane z ich przygotowaniem prace techniczno-organizacyjne (trwające wiele tygodni). Wiele z tych czynności realizują pracownicy urzędów miast i gmin. Ich przygotowanie i przeprowadzenie wymaga wytężonej pracy całej rzeszy ludzi. Nie jest to zadanie własne gmin. Wybory należą do kategorii zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i na niej spoczywa ostatecznie odpowiedzialność za ich przebieg i organizację. Przeprowadzenie ich jest obowiązkiem nałożonym na gminy w ramach zadań zleconych.

Na dzień dzisiejszy, mimo ogłoszonego stanu epidemii, nie ma żadnych decyzji Rządu RP dotyczących ich przesunięcia choć zapisy Konstytucji RP dają takie możliwości, a samorządy apelują o takie działania. **Przygotowanie i przeprowadzenie wyborów w czasie pandemii jest zagrożeniem bezpieczeństwa zarówno dla pracowników przygotowujących wybory jak i dla wyborców i członków obwodowych komisji wyborczych w trakcie ich przeprowadzania.**

W obecnej sytuacji epidemii, ich prawidłowe i rzetelne zrealizowanie, przy jednoczesnym zachowaniu sztywnych terminów kalendarza wyborczego, powoduje realne zagrożenie dla wszystkich osób.

Głównymi problemami stojącymi przed samorządowcami organizującymi wybory, jak również urzędnikami wyborczymi gmin, są przede wszystkim:

1. Skompletowanie składów obwodowych komisji wyborczych — strach ludzi przed zarażeniem może spowodować problemy ze skompletowaniem składu komisji wyborczych.

Deklaracje do pracy w komisjach były odbierane przed ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego i w chwili obecnej powinny zostać potwierdzone aby uniknąć sytuacji masowych rezygnacji uczestnictwa w komisjach. Od ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego praktycznie brak jest zgłoszeń wyborców do prac w komisjach, co powoduje, że nawet uzupełnienie ich składu w trybie art. 182 § 8c Kodeksu

W prowadzonej korespondencji prosimy powoływać się na numer pisma.

2. wyborczego, może być problemem dla komisarzy wyborczych. Termin na zgłoszenia do obwodowych komisji wyborczych mija 10 kwietnia. Realnie patrząc termin ten jest nie do dotrzymania.
Ponadto należy się spodziewać wielu trudności w zapewnieniu bezpiecznego głosowania zarówno wyborcom, jak i członkom OKW. Członkowie OKW będą musieli (poza wykonywaniem swoich obowiązków) dbać o dezynfekcję używanych przez wyborców długopisów i innych urządzeń (lub mieć zapewnioną ilość pozwalającą na przekazanie wyborcom do ich wyłącznej dyspozycji, np. długopisy); zapewnić odpowiednią ilość maseczek, rękawiczek lateksowych, a także zapewnić, by do lokalu wyborczego wchodziła tylko dopuszczalna liczba osób; pilnować zachowania stosownej - co najmniej 1,5 m odległości, pomiędzy wszystkimi osobami przebywającymi w lokalu wyborczym, co niejednokrotnie jest trudne z uwagi na warunki lokalowe, w jakich pracuje komisja. Dodatkowo obowiązujące przepisy nie dają podstaw prawnych do niewpuszczania lub usuwania z lokali wyborczych osób chorych. Problemатyczny jest też dostęp do dokumentów papierowych – dotykane ich przez osoby ewentualnie zarażone.
3. Szkolenia - jeżeli udałoby się skutecznie powołać komisje obwodowe przez Komisarza Wyborczego, koniecznym jest przeprowadzenie ich pierwszych spotkań i szkoleń oraz oddelegowania do ich przeprowadzenia pracowników urzędu. Obecnie obowiązujące obostrzenia bardzo utrudnią lub wręcz uniemożliwią organizację tych wydarzeń. Ze względu na fakt, że wybór przewodniczących i zastępców musi nastąpić spośród grona powołanych członków, spotkania te muszą odbyć się z ich bezpośrednim udziałem. Biorąc pod uwagę kalendarz wyborczy spotkania te powinny być realnie przeprowadzone pomiędzy 24 a 29 kwietnia. Na chwilę obecną miasta nie mają żadnych informacji czy przewidziana jest inna forma szkoleń i organizacji pierwszych spotkań. Biorąc pod uwagę ustawowe terminy wynikające z kalendarza wyborczego ewentualne przeprowadzenie indywidualnych spotkań i szkoleń dla każdej komisji osobno jest nierealne fizycznie i czasowo, a obecnie traktowane byłoby jako organizacja zgromadzeń.
4. Obsługa wyborów - poza obwodowymi komisjami wyborczymi do przeprowadzenia wyborów potrzebna jest duża liczba osób do obsługi jak np. operatorzy informatyczni, gospodarze lokali - nie ma możliwości zmuszenia ludzi aby zajęli się tymi zadaniami, a w obecnej sytuacji nawet nikt nie chce rozmawiać na ten temat.
5. Zabezpieczenie wyborców i członków obwodowych komisji wyborczych - w chwili obecnej nie ma żadnych wiążących informacji, w jaki sposób podczas głosowania mają być zabezpieczeni członkowie komisji oraz sami wyborcy. Nawet po wydaniu takich wytycznych, trudno będzie je odpowiedzialnie zastosować wobec wyborców - osób starszych, w podeszłym wieku i w różnym stanie zdrowia. Bardzo często udział w wyborach tych osób, podyktowany jest poczuciem obowiązku i w związku z tym mogą realnie nie ocenić sytuacji zagrożenia zdrowotnego narażając siebie jak i członków komisji czy innych wyborców.
6. Zabezpieczenie i zapewnienie punktów do głosowania - w chwili obecnej nie ma żadnych wiążących informacji w jaki sposób mają być zabezpieczone placówki (i ich pracownicy), w których będą organizowane lokale wyborcze. Większość lokali mieści się w placówkach oświatowych - podczas głosowania do lokali wyborczych przybędzie kilkaset osób. Obecnie jednostki te są zamknięte i nie wiadomo kiedy będą czynne – uniemożliwia to częściowo poczynienie uzgodnień dotyczących urządzenia w nich siedzib OKW. Pojawia się problem, czy placówki oświatowe, w których 10

mają przeprowadzić się wybory, będą mogły bezpiecznie - już następnego dnia w poniedziałek - przyjąć uczniów. Czy Sanepid przeprowadzi dezynfekcje? Jednego dnia w wielu lokalach? Czy będzie to spoczywać na barkach gmin? Kto za to zapłaci? Czy będzie to zrefundowane ze środków dotacji? Należy liczyć się także z tym, że podmioty niepubliczne (np. prywatne przedszkola), które udostępniają swoje nieruchomości w celu utworzenia tam lokali OKW, ze względu na zagrożenie epidemiczne odmówią udostępnienia swojej nieruchomości.

7. Odrębne obwody głosowania - w jaki sposób w obecnej sytuacji epidemii osobom przebywającym w szpitalach i domach pomocy społecznej będzie zagwarantowane prawo do głosowania? Czy kierownicy domów pomocy społecznej (gdzie mieszkają osoby z grupy największego ryzyka) i szpitali, w tym mających pacjentów z koronawirusem, cofną zgodę na utworzenie w ich placówkach odwołu głosowania?
8. Kwarantanna wyborców - jak zostanie zapewniona możliwość korzystania z praw wyborczych osób przebywających w kwarantannie? W chwili obecnej nie wyobrażamy sobie możliwości stosowania urny pomocniczej w takich sytuacjach, gdyż świadomie narazimy na niebezpieczeństwo członków OKW.
9. Ograniczona liczba urzędników samorządowych - przygotowania do wyborów, a następnie ich przeprowadzenie wymaga zaangażowania ogromnej liczby urzędników, zarówno ewidencji ludności, jak i wszystkich tych, którzy obsługują obwodowe komisje wyborcze, zajmują się zamówieniami i sprawami obsługi technicznej. Wszystkie te osoby odpowiadają za wybrany obszar działań. Nieznany jest okres realnego zagrożenia wirusem, stąd nieznany jest też termin ograniczenia funkcjonowania urzędów i innych instytucji. Ograniczenie funkcjonowania instytucji publicznych utrudni lub wręcz uniemożliwi realizację zadań wyborczych. Każda z nich jest realnie narażona na występujące zagrożenie i w każdej chwili może dojść do sytuacji konieczności ogłoszenia kwarantanny dla współpracowników. Może to wystąpić nawet bezpośrednio przed samym głosowaniem. Duże absencje pracowników stanowią zagrożenie terminowego wykonania czynności związanych np. z: przyjęciem i realizacją wniosków o dopisanie do spisu wyborców bądź rejestru wyborców, wydaniem zaświadczenia o prawie do głosowania, czyli zapewnienie obywatelom pełnej realizacji ich praw wyborczych, przyjęciem kart do głosowania, nadzorowaniem ich przeliczenia przez komisje, wydaniem materiałów wyborczych. Bez pracowników urzędu gminy/miasta nie jest możliwe prawidłowe przygotowanie i przeprowadzenie wyborów. Już w chwili obecnej urzędy pracują w zmniejszonej obsadzie.
10. Współpraca z komisarzami wyborczymi - w związku z wprowadzonymi ograniczeniami w pracy urzędów utrudnione jest i będzie współdziałanie z komisarzami wyborczymi, delegaturami biura wyborczego, urzędnikami wyborczymi i innymi podmiotami, które jest niezbędne dla prawidłowego wykonywania zadań wyborczych.
11. Obsługa pełnomocnictw do głosowania - zgodnie z art. 56 § 5 w zw. z art. 56 § 1 Kodeksu wyborczego pełnomocnictwo jest sporządzane „w miejscu zamieszkania wyborcy udzielającego pełnomocnictwa, przed wójtem lub innym upoważnionym pracownikiem urzędu gminy”. W sytuacji zagrożenia epidemicznego wirusem COVID-19 istnieje obawa, że w takie pełnomocnictwa nie będą sporządzane. Należy się spodziewać, że również po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego osoby niepełnosprawne lub te, które w dniu wyborów ukończyły 75 lat, a także gminni

urzędnicy mogą - z obawy o swoje zdrowie - będą odmawiać uczestniczenia w tych czynnościach.

12. Obsługa głosowania korespondencyjnego oraz dostarczanie pakietów wyborczych u wyborców niepełnosprawnych - pakiet wyborczy doręcza się wyłącznie do rąk własnych wyborcy niepełnosprawnego, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i pisemnym pokwitowaniu odbioru. Problemem jest, nie tylko w tym przypadku, ograniczenie funkcjonowania Poczty Polskiej oraz fakt, że obecnie nie dostarcza ona korespondencji do osób objętych kwarantanną.
13. Sporządzenie spisu wyborców - Spis wyborców gmina sporządza 19 kwietnia.. Po tym terminie go aktualizuje, aż do piątku 8 maja. Spis wyborców przygotowują pracownicy – urzędnicy – ludzie, w zabezpieczonych systemach informatycznych. Dopisują, wykreślają wyborców. Dzisiaj tych ludzi nie czasem nie ma w Urzędzie. Korzystają ze świadczenia opiekuńczego, są też osoby na zaległych urloпах czy zwolnieniach lekarskich. Spisu wyborców nie można przygotować pracując zdalnie, ponieważ systemy muszą funkcjonować w bezpiecznym środowisku informatycznym. Prawdopodobnie dzieci zostaną w domach do 14 kwietnia, czyli ich rodzice również. Przez dwa tygodnie po Świątach Wielkanocnych – pracownicy nie zdążą wykonać wszystkich czynności związanych ze sporządzaniem spisu – na które przeznaczono dwa miesiące.
14. Wydawanie zaświadczeń do głosowania – wnioski o wydanie zaświadczenia można złożyć pisemnie, telefaksem lub mailowo, ale odebrać tylko osobiście lub przez upoważnioną pisemnie osobę, co wymusza konieczność wizyty w urzędach, które ograniczają teraz osobisty wstęp mieszkańców do urzędów i nie wiadomo, kiedy to się zmieni. Z tego samego względu wystąpią utrudnienia w składaniu wniosków o dopisanie do rejestru wyborców.
15. (ewentualna) Druga tura wyborów - jak zorganizować II turę wyborów (14 dni później) w sytuacji, w której okaże się, że np. znaczący procent osób pracujących przy wyborach (członkowie OKW, operatorzy oraz pracownicy urzędów) zostało zakażonych podczas tej pracy? Problemem będzie organizacja II tury wyborów nawet w przypadku, gdy będzie to dotyczyło tylko 30% osób zaangażowanych przy wyborach w I turze.
16. Wysokość dotacji - wysokość otrzymanej dotacji przewiduje tylko standardowe wydatki na pokrycie kosztów realizacji wszystkich zadań. Wydatki związane z obecną sytuacją (przy obecnych cenach) na zakup chociażby płynów dezynfekujących, maseczek, rękawiczek i innych środków - w dotacji nie są uwzględnione. Nie ma również żadnej informacji, że tak się stanie.

Panie Komisarzu.

Mając na względzie odpowiedzialność za życie i zdrowie pracowników jak i mieszkańców Oświęcimia wnoszę o poinformowanie o zaistniałej sytuacji Państwowej Komisji Wyborczej jak i o przekazanie tej informacji do Kancelarii Premiera RP, gdyż to na

Premierze RP spoczywa konstytucyjna odpowiedzialność za życie i zdrowie Polaków i to on ma możliwość ogłoszenia jednego ze stanów, które dają możliwość przełożenia zbliżających się wyborów.

Z poważaniem

PREZYDENT MIASTA

Janusz Chwierut

Otrzymują:

1. Adresat
2. OR a/a